

UCHWAŁA NR XXXI/127/2009

RADY GMINY BIELAWY

z dnia 27 lutego 2009 roku

w sprawie przyjęcia „Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” na lata 2009 - 2013”.

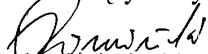
Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717, 162, poz. 1568; z 2004 r., Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441; z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218; z 2008r. Nr 180, poz. 1111; Nr 223, poz. 1458) w związku z art. 6, ust. 2, pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) Rada Gminy Bielawy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny System Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2009 – 2013”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bielawy.

§ 3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Andrzej Zimiński

Załącznik do Uchwały Nr XXXI/127/2009
Rady Gminy Bielawy z dnia 27 lutego 2009 roku.

Gminny System
● ***Przeciwdziałania Przemocy w***
Rodzinie na lata 2009-2013

●

- Bielawy 2009 -

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
II. Istota i zakres Systemu	4
1. Podstawy prawne	4
2. Informacje ogólne	4
3. Skala i diagnoza zjawiska	6
4. Zasady działania systemu	7
III. Zasady pracy Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	8
IV. Cele systemu	9
V. Postanowienia końcowe	9

I. Wstęp

Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny lub członkom rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. W szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Podstawowym aktem prawnym, regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493).

Gminny System Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest dokumentem, który wyznacza główne kierunki działania Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w celu skutecznego działania i reagowania na doniesienia o przemocę.

Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Bielawy wynika nie tylko z przesłanek formalnych (ustawa o pomocy społecznej oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na Gminę obowiązek opracowywania i realizowania Systemu), ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie Gminy.

Przemoc domowa rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Zjawisko przemocy nie jest jednoznaczne. Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy: fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna, zaniedbanie. Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni. Ofiara jest zazwyczaj słabsza, a sprawca silniejszy. Zgodnie z art. 207§1 Kodeksu Karnego, przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Jak każdy program, także i ten, wyraża zamierzenia samorządu w perspektywie dłuższego okresu czasu. Okres ten nakłada się również na okres programowania z funduszy strukturalnych 2007-2013. Fundusze te, a zwłaszcza Europejski Fundusz Społeczny nastawiony na integrację społeczną stwarza możliwość uzyskiwania finansowania Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2009-2015 ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

II. Istota i zakres programu

1. Podstawy prawne

- ✓ Ustawa z dnia 29.07.2008 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493).
- ✓ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004 r. Nr 64, poz. 1493 z późn. zm.).
- ✓ Ustawa z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. nr 147, poz. 1231, późn. zm.)
- ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Gminny System Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpisuje się w Gminna Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009- 2013.

2. Informacje ogólne

Podstawową grupą społeczną pełniącą niezwykle istotne funkcje stanowi rodzina. To rodzina określa cele i wartości, do których dążą dzieci, a także wywiera istotny wpływ na zachowanie się jednostek zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz rodziny. Rodzina jako wspólnota rodziców, dzieci i krewnych stanowi pierwsze i podstawowe miejsce doświadczania współżycia z ludźmi.

W domu powinniśmy się czuć bezpiecznie. Dom ma być miejscem, w którym jesteśmy kochani, chronieni, gdzie odzyskujemy siły po dniu pracy lub nauki. Jednak dla wielu ludzi dom nie jest spokojną przystanią, jest niebezpiecznym miejscem, gdzie regularnie doznają cierpień fizycznych i emocjonalnych, gdzie są również wykorzystywani seksualnie. Przemoc najczęściej kojarzy się ludziom z biciem, popychaniem, kopaniem, zmuszaniem człowieka do upokarzających czynności, stosowaniem broni lub gwałtem. Przemocą jest także poniżanie człowieka, oczernianie go przed innymi, wyzywanie i rzucanie obelg, ranienie jego poczucia własnej wartości, ograniczenie jego swobody w sposób przekraczający normy moralne i obyczajowe. Typy przemocy z jakimi spotykamy się w środowisku domowym obejmują:

Przemoc fizyczna

Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem, niosącym ryzyko uszkodzenia ciała, niezależnie czy do tego dochodzi. Przejawami przemocy fizycznej są: popychanie, policzkowanie, szarpanie za włosy, uderzenie pięścią, kopanie, przypalanie papierosem, duszenie, rzucanie przedmiotami, drapanie, plucie, wykręcanie rąk, napaść z użyciem broni, krępowanie lub uwięzienie, świadome stworzenie niebezpiecznych sytuacji, stanowiących zagrożenie fizyczne. Lista form przemocy nie ogranicza się tylko do wymienionych powyżej. W praktyce spotyka się ich znacznie więcej.

Przemoc psychiczna

Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby, zastraszenie, emocjonalne wykorzystanie, za które uważa się oskarżanie, upokarzanie, poniżanie, obwinianie i manipulowanie poczuciem winy, wyzwiska, wmawianie choroby psychicznej, odmawianie współżycia seksualnego, izolowanie poprzez kontrolowanie kontaktów z innymi, zabranianie korzystania z telefonu, samochodu, zakaz opuszczania domu itd.

Przemoc seksualna

Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły fizycznej, ale także na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu.

Przemoc ekonomiczna

Przemoc ekonomiczna sprawia, że ofiara staje się zależna od partnera i szczególnie podatna na przemoc. Przykłady tej przemocy obejmują ograniczenie dostępu ofiary do pieniędzy czy do informacji o stanie finansowym rodziny, zmuszenie ofiary do proszenia o każdy grosz, wykradanie pieniędzy ofiary, niedopuszczanie ofiary do pracy zarobkowej.

Zaniedbanie.

Jest to ciągle nie zaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych, emocjonalnych dziecka, osób chorych i niepełnosprawnych i innych.

Sprawcy przemocy są bezwzględni, zniewalają swe ofiary, stosując wobec nich groźby i demonstrację swej siły. Natomiast ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierne, rzadko sięgają po asertywne, a nawet agresywne formy zachowania. Ich wyróżniającą cechą jest silne poczucie winy i przypisanie sobie odpowiedzialności za akty agresji.

Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłym życiu. Dlatego też większość ofiar przemocy potrzebuje pomocy innych, bez tego sama nigdy nie zdobędzie się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy. Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemami. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

3. Skala i diagnoza zjawiska

Dane z Policji : w latach 2007 i 2008 zanotowano 30 interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie, 23 osoby zostały pokrzywdzone w wyniku przemocy domowej, 23 sprawców , głównie mężczyźni, 19 sprawców było pod wpływem alkoholu. Sporządzono 5 procedur „Niebieskie Karty”.

Dane z GOPS - w 2007 roku uruchomiono 2 procedury Niebieskie Karty, w 2008 roku 1 .

Ważnymi problemami Gminy Bielawy w związku ze zjawiskiem przemocy domowej jest:

- brak specjalistów,
- brak bazy lokalowej i mieszkań chronionych,
- brak możliwości izolowania sprawców przemocy,
- brak działań we współpracy z instytucjami, zły przepływ informacji,
- długi okres rozstrzygania spraw w sądach,
- niska świadomość społeczna,
- funkcjonowanie stereotypów na temat przemocy.

4. Zasady działania systemu

Gminny System Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, oparty jest na **zasadach**:

- 1) Wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom.
- 2) Jawności działań organów administracji publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby.
- 3) Szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

Założenia systemu.

2. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiar przemocy w rodzinie.
3. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca bez względu na to co zrobiła ofiara.
4. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
5. Nie ma żadnego usprawiedliwienia dla przemocy domowej.
6. Podstawowym zadaniem jest doprowadzenie do stanu wyeliminowania przemocy domowej.
7. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniach i decyzjach ofiar przemocy, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

Cele systemu.

1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec dzieci.
2. Wsparcie i profesjonalna pomoc / doradcza, terapeutyczna, prawna, socjalna dzieciom i rodzinom będącymi ofiarami przemocy oraz ich sprawcom.
3. Dostarczenie wiedzy społeczeństwu o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
4. Propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
5. Motywowanie społeczności lokalnych, organizacji i instytucji do podejmowania działań na rzecz ofiar przemocy ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.
6. Wzrost wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Partnerzy.

1. Urząd Gminy w Bielawach,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawach,
4. Wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze na terenie gminy,
5. Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej : w Bielawach i w Sobocie,
6. Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie- Punkt Interwencji Kryzysowej,
7. II Ogniwko Prewencji w Bielawach – Komendy Powiatowej Policji w Łowiczu,
8. Sąd Rejonowy w Łowiczu i Prokuratura Rejonowa w Łowiczu,
9. Parafie Rzymsko- katolickie na terenie gminy,
10. Społeczności lokalne, środowiska i osoby fizyczne.

III. Zasady pracy Gminnego Interdyscyplinarnego Zespołu Ds. Przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zespół składa się z grupy osób współpracujących ze sobą w sposób skoordynowany, zapewniający skuteczne reagowanie na doniesienie o przemoc. Członkowie zespołu skupiają specjalistów z różnych dziedzin. Jego działania koncentrują się na badaniu problemu krzywdzenia rodziny, na strategii postępowania z danym przypadkiem, na zagadnieniach dotyczących terapii ofiar, ich rodzin i sprawców. Przyjmuje się, że najlepszą odpowiedzią na wyzwanie, jakim jest interwencja w przemoc domowej oraz pomoc ofiarom przemocy jest praca zespołu interdyscyplinarnego. Stosowany w takim zespole sposób podejścia często wykracza poza wspólne badanie przypadku i koordynację działań poszczególnych instytucji, obejmując również zespołowe podejmowanie decyzji. Tego rodzaju działania wymagają pełnego uczestnictwa i współpracy członków zespołu, którzy wnoszą swoją wiedzę, umiejętności oraz zdolności.

Zasady pracy Gminnego Interdyscyplinarnego Zespołu ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

1. Spotkania odbywać się będą raz w miesiącu.
2. Organizatorem spotkań będzie Przewodniczący Zespołu.
3. Monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, poinformowanie o tym odpowiednich służb.
4. Zbieranie i przekazywanie informacji na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie.
5. Gromadzenie informacji na temat miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie tworzenia nowych miejsc pomocy dla osób krzywdzonych
6. Inicjowanie działań zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy – organizowanie szkoleń, warsztatów itp.

Celem Zespołu jest integracja oraz koordynacja służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz pomocy ofiarom przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bielawy.

IV. Postanowienia końcowe.

1. Spodziewane efekty realizacji systemu:

- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy
- zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawach przeciwdziałania przemocy,
- pogłębianie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- zmniejszanie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- przerwanie kręgu milczenia związanego z przemocą.

2. Monitorowanie realizacji projektu.

- Wójt Gminy sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją systemu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

3. Sposób kontroli realizacji programu.

- osoba odpowiedzialna za realizację systemu składa roczne sprawozdanie z wykonania zadań Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Wójtowi Gminy,
- stały monitoring systemu prowadzony jest przez osobę odpowiedzialną za realizację systemu .

4. Źródła finansowania programu.

Źródłem finansowania zadań Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są środki budżetu Gminy Bielawy oraz inne pozyskane środki.